

BARBAROTTI 3 | TAMMI

HÅKAN NESSER

HERRA ROOSIN TARINA

Håkan Nesser

Van Veeteren -sarja:

Toden ja ilveen verkko (1993, suom. 1999)

Kaalbringenin kurkunleikkaaja (1994, suom. 2000)

Kotiinpaluu (1995, suom. 2001)

Syntymämerkki (1996, suom. 2002)

Komisario ja hiljaisuus (1997, suom. 2003)

Münsterin juttu (1998, suom. 2004)

Carambole (1999, suom. 2006)

Ewa Morenon juttu (2000, suom. 2007)

Pääsky, kissa, ruusu, kuolema (2001, suom. 2008)

Tapaus G – murha menneisyydestä (2003, suom. 2009)

Kim Novak ei uinut Genesaretin järvessä (1998, suom. 2005)

Barbarotti-sarja:

Sukujuhlat (2006, suom. 2011)

Kokonaan toinen juttu (2007, suom. 2012)

Herra Roosin tarina (2008, suom. 2013)

HÅKAN NESSER

HERRA ROOSIN
TARINA

Rikosromaani

Suomentanut
Päivi Kivelä

Kustannusosakeyhtiö Tammi · Helsinki

Huomautus johdannoksi

Kymlingen ja Maardamin kaupunkeja ei ole olemassa.
Sen sijaan kirjassa siteerattu romanialainen kirjailija
Mircea Cărtărescu on todellinen henkilö.

Ruotsinkielinen alkuteos

Berättelsen om Herr Roos ilmestyi 2008.

Copyright © Håkan Nesser, 2008

First published by Albert Bonniers Förlag, Stockholm, Sweden

Published in the Finnish language by arrangement with

Bonnier Group Agency, Stockholm, Sweden

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2013

Painettu EU:ssa

ISBN 978-951-31-7110-0

Koko elämäni olen kaivannut tällaista paikkaa.

Per Petterson: *Hevosvargaat*

1

Päivää ennen kuin kaikki muuttui Ante Valdemar Roos näki näyn.

Hän kulki isänsä kanssa metsässä. Oli syksy ja he pitivät toisiaan kädestä, auringonvalo siivilöityi korkealla huojuvien männynlatvojen läpi ja he kävelivät polkua, joka kaarteli puolukkamättäiden ja sammaleisten kivien välissä. Ilma oli kirkas ja kuulas, toisinaan tuntui sienten haju. Hän oli varmaankin viiden tai kuuden, kaukaa kuului lintujen ääniä ja koiran haukkua.

Tässä on Gråmyren, isä sanoi. Täällä se hirvi usein on.

Elettiin viisikymmenlukua. Isällä oli nahkaliivit ja ruudullinen lippalakki, nyt hän otti lakin pois, päästi poikansa käden ja pyyhki otsaansa paidanhihalla. Otti tupakkavehkeet esiin ja alkoi täyttää piippuaan.

Katso ympärillesi, Valdemar poikaseni, hän sanoi. Tämän parempaa elämästä ei tule.

Ei koskaan tämän parempaa.

Hän ei ollut varma, oliko niin tosiaan tapahtunut. Oliko se oikea muisto vai pelkkä mielikuva, joka pulpahti pintaan menneisyyden arvoituksellisesta kaivosta. Kaipausta johonkin, mitä ei ehkä ollut koskaan ollutkaan.

Nyt, yli viisikymmentä vuotta myöhemmin, hän istui auringon lämmittämällä kivellä autonsa vieressä, sulki silmänsä

eikä oikein osannut ratkaista, mikä oli totta ja mikä tarua. Oli elokuu ja lounastauosta oli puoli tuntia jäljellä. Isä oli kuollut 1961, kun Valdemar oli ollut vasta kahdentoista, muistikuvissa oli usein tällaista idyllin ja menneen ajan hohdetta. Hän ajatteli usein, monistakin asioista, ettei olisi ihme vaikkei niitä olisi koskaan tapahtunutkaan. Tiedä häntä.

Isän sanat kuitenkin kuulostivat aidoilta, tuntui ettei hän olisi voinut keksiä niitä itse.

Tämän parempaa elämästä ei tule.

Ja lippalakin ja liivit hän muisti selvästi. Isä oli kuollessaan viisi vuotta nuorempi kuin minä nyt, hän ajatteli. Viisikymmentäneljä, sen vanhemmaksi hän ei elänyt.

Hän joi kahvin loppuun ja meni autoon istumaan. Kallisti selkänöjan niin alas kuin sen sai ja sulki taas silmänsä. Avasi siviikkunan niin että tunsu leudon tuulen.

Nokoset, hän ajatteli, ehdin ottaa vartin nokoset.

Ehkä näen uudestaan sen hetken metsässä. Tai sitten jotain muuta kaunista.

Wrigmans Elektriska valmisti termospulloja. Aluksi, nelikymmenluvun lopulla ja muutaman vuosikymmenen siitä eteenpäin, tehtaassa oli tuotettu erilaisia sähkölaitteita kuten tuulettimeja, yleiskoneita ja hiustenkuivaimia, mutta seitsemänkymmentäluvun puolivälistä lähtien siellä oli tehty termospulloja. Muutos johtui pääasiassa siitä, että yrityksen perustaja Wilgot Wrigman haihtui käytännössä savuna ilmaan muuntajapalon yhteydessä lokakuussa 1971. Sellaisesta voi sähköfirma saada huonon maineen. Ihmiset eivät hevillä unohda.

Nimi kuitenkin säilytettiin, sillä monien mielestä Wrigmans Elektriska oli käsite. Tehdas sijaitsi Svartössä parikymmentä kilometriä Kymlingestä pohjoiseen, työntekijöitä oli kolmisenkymmentä ja Ante Valdemar Roos oli toiminut talouspäällikkönä vuodesta 1980.

Kaksikymmentäkahdeksan vuotta yhtä ja samaa. Neljäkymmentäneljä kilometriä autolla joka päivä, ja jos laskettiin että vuodessa oli neljäkymmentäneljä työviikkoa – ellei muusta syystä niin kauniin tasapainon vuoksi – ja viikossa viisi päivää, se teki 271 040 kilometriä eli noin seitsemän kertaa maapallon ympäri. Pisin matka minkä Valdemar oli eläessään tehnyt oli suuntautunut Kreikkaan Samoksen saarelle, toisena kesänä Alicen kanssa, eli siitä oli nyt kaksitoista vuotta. Sanottakoon ajasta mitä tahansa, kuluu se ainakin osasi.

Aikaa oli kuitenkin myös toista lajia. Joskus Ante Valdemar Roos kuvitteli, että oli tosiaan olemassa kaksi täysin erilaista aikakäsitettä.

Se aika joka kului kuin kiitäen – liitti päivät päiviin, rypyt ryppyihin ja vuodet vuosiin – sille ei voinut tehdä paljonkaan. Ei auttanut kuin roikkua mukana parhaan kykynsä mukaan, kuin nuoret koirat kiimaisen nartun perässä tai kärpäset lehmän takapuolella.

Toinen aika sen sijaan, toistuva aika, oli aivan erilaista. Se oli luonteeltaan hidasta ja verikkaista, joskus suorastaan pysähtynyttä, ainakin siltä tuntui, vaikkapa sellaisina loputtomina sekunteina ja minuutteina kun seisoi seitsemäntenätoista jonossa Fabriksgatanin ja Ringvägenin risteyksen liikennevaloissa. Tai kun heräsi puoli tuntia ennen aikojaan eikä millään saanut enää unta – ei voinut kuin maata sängyssä, katsella yöpöydällä olevaa herätyskelloa ja totutella lisääntyvään valoon.

Ja se oli kullan arvoista, tämä tapaukseton aika – mitä vanhemmaksi hän tuli, sitä selvemmin hän sen ymmärsi.

Tauot, hän ajatteli, tapahtumien väliset tauot – se hetki kun järvi jäätyy marraskuisena yönä, jos haluaa sanoa vähän ruollisemmin – ne ovat minun aikaani.

Minunlaisteni.

Ei hän aina ollut ajatellut tällä tavalla. Vain viimeiset kymmenkunta vuotta. Ehkä tunne oli kehittynyt vähitellen, mutta hän oli tullut siitä tietoiseksi – pukenut sen sanoiksi – erään tietyn tapauksen yhteydessä. Kerran toukokuussa viisi vuotta sitten, kun auton moottori yhtäkkiä sammui Kymplingen ja Svartön välillä. Oli aamu, muutamaa minuuttia aiemmin hän oli ajanut Kvartoftan kirkon tienhaaran ohi. Siinä auto seisoi tien laidassa, hän yritti muutaman kerran käynnistää, mutta moottori pysyi mykkänä. Ensin hän soitti Red Cow’lle ja ilmoitti myöhästytävänsä ja sitten hinauspalveluun, josta luvattiin lähettää vara-auto puolen tunnin sisällä.

Kului puolitoista tuntia, ja näiden yhdeksänkymmenen minuutin aikana, istuessaan autossa katsellen kevätaamun kuu- laalla taivaalla lenteleviä lintuja, peltojen yllä hohtavaa valoa ja kädenselkiensä suonia, joissa veri virtasi hänen vanhan uskollisen sydämensä pumppaamana, Valdemar tajusi että tällaisina hetkinä hänen sielunsa löysi sijansa maailmassa. Juuri näinä hetkinä.

Hän ei välittänyt hinausauton viipymisestä. Häntä ei häirinnyt vaikka Red Cow soitti ja kysyi oliko hän häipynyt omille teilleen. Hänellä ei ollut tarvetta puhua vaimonsa eikä kenenkään muunkaan kanssa.

Minun olisi pitänyt syntyä kissaksi, Ante Valdemar Roos ajatteli. Totta vieköön, paksuksi maatiaiskissaksi, joka loikoilee auringossa navetanmäellä, se olisi jotain se.

Kissaa hän ajatteli nytkin, herättyään ja katsoessaan kelloa. Lounastauko päättyisi neljän minuutin kuluttua, oli aika lähteä takaisin Wrigmansille.

Matkaan kului vain kaksi minuuttia, hän oli löytänyt vuosi sitten tämän suojaosan aukion hiljaisen metsätien varresta vain parin kivenheiton päästä tehtaasta. Toisinaan hän tuli kävel- len, mutta useimmiten autolla. Hän otti mielellään varttitun-

nin nokoset, ja silloin oli mukavinta kallistaa selkänoja alas ja oikaista pitkäkseen. Mies joka nukkui maassa metsän laidassa olisi voinut herättää huomiota.

Wrigmans Elektriskan taukokuone oli viidentoista neliön kokoinen, tummanruskeaa linoleumia ja violettia laminaattia, ja vietettyään siellä loputtoman määrän lounastaukoja Ante Valdemar Roos oli eräänä yönä nähnyt unta että oli kuollut ja joutunut helvettiin. Se oli vuonna 2001 tai 2002, ja unessa piru otti hänet henkilökohtaisesti vastaan, piteli uudelle vieraalleen ovea auki tyypillinen ivallinen hymy huulillaan, ja mitä ovi- aukosta näkyikään ellei Wrigmansin taukokuone. Red Cow istui jo vakionurkassaan mikrossa lämmitetyn pastan ja horoskoopin ääressä eikä edes kohottanut katsettaan ja nyökännyt hänelle.

Sen yön jälkeen Valdemar oli alkanut nauttia voileipänsä, jogurttinsa ja kahvinsa työpöydän ääressä. Ja banaanin ja pari piparkakkua, joita hän säilytti oikeanpuoleisessa ylälaatikossa.

Ja nykyään, ainakin suotuisalla säällä, hän lähti siis ajamaan autollaan päästäkseen kokonaan pois tunniksi tai viideksikymmeneksi minuutiksi.

Red Cow piti häntä omituisena eikä vaivautunut salaamaan sitä. Mielipide ei kuitenkaan koskenut vain hänen lounastapojaan eikä Valdemar ollut enää aikoihin välittänyt siitä.

Sitä paitsi toiset olivat aivan samanlaisia. Nilsson ja Tapanen ja pomo Walter Wrigman, konttoriväki siis. Hän tiesi että häntä pidettiin hankalana tyyppinä, Tapanen oli käyttänyt juuri sitä ilmausta kerran kun puhui puhelimesta ja luuli ettei kukaan kuullut.

Joo, tiedäthän sinä, se Valdemar Roos on hankala tyyppi, saa kyllä kiittää luojaansa ettei ole naimisissa sellaisen kanssa.

Sellaisen? Valdemar pysäköi tutulle paikalleen lähelle puhkiruostunutta jätesäiliötä, jonka poisviemisestä oli puhuttu yhdeksänkymmentäluvun puolivälistä asti. Tapanen oli vain

kaksi vuotta nuorempi kuin hän ja oli ollut töissä Wrigmansilla melkein yhtä kauan. Hänellä oli neljä lasta saman naisen kanssa, mutta jokin aika sitten hän oli eronnut. Tapanen harrasti raviveikkausta ja oli väittänyt viimeiset tuhatkahdeksansataa viikkoa, että oli vain ajan kysymys milloin hän saisi suurpotin ja puhdistaisi tämän koinsyömän firman tomut jaloistaan. Hän sanoi sen tahallaan aina Walter Wrigmanin kuullen, ja silloin toimitusjohtaja yleensä pyöräytti nuuskaa huulen alla, sipaisi kaljuaan ja ilmoitti, ettei mikään ilahduttaisi häntä enempää. Ei mikään.

Valdemar ei ollut koskaan pitänyt Tapasesta, ei edes siihen aikaan kun vielä piti ihmisistä. Mieheessä oli jotain pikkumaista ja ilkeää ja Valdemar ajatteli usein hänen olevan sitä lajia, jonka mielestä kaverin voi jättää. Hän ei oikein tiennyt mitä se merkitsi ja mistä hän oli sen kuullut, mutta se sopi Tapaseen yhtä luontevasti kuin pahkurat pahkasikaan.

Nilssonista hän oli pitänyt. Kumaraharteinen norlantilainen vietti tosin suurimman osan ajasta tien päällä, mutta silloin tällöin hän istui paikallaan Red Cow'n lasikopista oikealle. Hän oli vasta neljäkymmenen, nykyään siis, ennen hän oli vielä nuorempi, ja hiljainen ja ystävällinen, ja hänen vaimonsa oli vielä hiljaisempi, kotoisin Byskestä vai oliko se Höneforsista. Heillä oli viisi tai kuusi lasta ja he kuuluivat johonkin vapaa-kirkkoon, Valdemar ei koskaan muistanut mihin. Nilsson oli tullut Wrigmansille puolisen vuotta ennen vuosituhannen vaihdetta, sen jälkeen kun Ontuva-Lasse oli kuollut ikävissä olosuhteissa kalastusonnettomuudessa jossain Rönningessä.

Nilssonissa oli vakavuutta, harmaata vaatimattomuutta, jota ymmärtämättömät sielut kuten esimerkiksi Tapanen olisivat nimittäneet tylsyydeksi, eikä Valdemar parhaalla tahdollakaan muistanut Nilssonin sanoneen kertaakaan mitään huvittavaa. Hän ei ollut varma, oliko Nilsson koskaan edes nauranut näinä kymmenenä vuotenaan Wrigmans Elektriskassa.

Jotain kai kertoi myös Ante Valdemar Roosista, että hän piti sellaisesta miehestä kuin Nilsson. Tai siis oli pitänyt. Joskus aiemmin.

Muistikuva kävelyretkestä isän kanssa oli kuitenkin yhä selvä. Suorat, korkeat männyt, puolukanvarpumättäät, kosteat notkelmat joissa kasvoi mesiangervoa ja suomyrttiä. Kun hän istui työpöytänsä ääreen ja napsautti tietokoneen päälle, isän sanat tuntuivat kiertävän hänen päässään kuin valosarjan valot. Taukoamatta.

Tämän parempaa elämästä ei tule.

Ei koskaan tämän parempaa.

Iltapäivä kului synkissä tunnelmissa. Oli perjantai. Oli elokuu, mätäkuun aika ja edelleen kesä. Ensimmäinen työviikko loman jälkeen olisi kohta lopussa ja lähitulevaisuus veisi hänet väärään paikkaan auttamatta kuin ratakiskot: kutsuille Alice-vaimon veljen ja kälyn luo Kymlingen kirkonkylään.

Se oli perinne. Elokuun toisen torstain jälkeisenä perjantaina syötiin rapuja Hans-Erik ja Helga Hummelbergin luona. Kaikkien taiteen sääntöjen mukaan, istuttiin värikäs pikku hattu päässä, juotiin vähintään kuutta lajia olutta ja itse maustettua viinaa ja ryytettiin rapuja tarpeellisine lisäkkeineen. Vieraita oli yleensä tusinan verran, pariskunta enemmän tai vähemmän, ja kolmena viime vuotena Valdemar oli nukahtanut sohvalle.

Ei siksi että olisi nauttinut liikaa vahvoja juomia, pikemmin pelkkää pitkästymistään. Hän jaksoi seurustella ja olla sukela ja nokkela ja kiinnostunut milloin mistäkin hömpötyksestä pari kolme tuntia, sitten hänestä katosi puhti. Olo oli kuin hylkeellä autiomaassa. Hän istui puoli tuntia vessassa ja ellei kukaan huomannut hänen poissaoloaan, hän soi itselleen toisenkin puolituntisen, istui siellä vieraalla, ruskeaksi lakatulla ves-sanrenkaalla housut ja kalsarit nilkoissa ja mietiskeli, miten toimisi jos jonain päivänä päättäisi ottaa hengen itseltään. Tai

tappaa vaimonsa. Tai karata Katmanduun. Hän oli oppinut käyttämään niin sanottua lasten vessaa, joka oli teini-ikäisten osassa taloa, hehän eivät olleet koskaan paikalla kun vanhemmilla oli juhlat, ja hän saattoi istua siellä kenenkään häiritsemättä ja kaipaamatta, synkkien mielteiden pilven alla, niin kauan kuin halusi.

Mutta jotain vikaa tässä täytyi olla, hän oli ajatellut edellisenä vuonna, jokin paha vika koko elämässä, jos ei kuusikymppisenä keksinyt parempaa ratkaisua kuin mennä kutsuille ja sulkeutua vessaan lukkojen taakse.

Mitä siis voisi tehdä? hän mietti, kun työviikko oli äkkiä ohi ja hän istui taas autossa. *Mitä voisi tehdä?* Lyödä nyrkkiä pöytään? Julistaa ystävällisesti mutta päättäväisesti, ettei aikonut lähteä mukaan Hans-Erikin ja Helgan luo?

Miksipä ei? Miksei hän voisi kertoa Alicelle suoraan, että piti tämän veljestä ja seurapiiristä tasan yhtä vähän kuin rapmusiikista ja blogeista ja iltapäivälehtien lööpeistä eikä enää ikinä osallistuisi heidän kvasi-intellektuelleihin ryyppäjäisiinsä?

Koko kahdenkymmenen kahden kilometrin matkan Kymlingeen nämä ajatukset poukkoilivat hänen päänsä autiossa tyhyydessä. Hän tiesi niiden olevan pelkkää kuvitelmaa, ei mitään todellista, vain sitä tavallista pelkurimaista protestointia, joka hänessä kuohui melkein jatkuvasti. Kysymyksiä, toteamuksia ja myrkyllisiä huomautuksia, jotka eivät koskaan päässeet hänen verettömiltä huuliltaan ja joilla ei ollut muuta vaikutusta kuin että hän tuli entistä synkemmäksi ja alakuloisemmaksi.

Minä olen kuollut, hän ajatteli ohittaessaan Coopin uuden kauppakeskuksen Billundsbergissä. Jos oleellisia asioita ajatellaan, minussa on vähemmän elämää kuin muovikukassa. Ei vika ole toisissa vaan minussa.

Seitsemän tuntia myöhemmin hän tosiaan istui vessassa. Ennakkoavistukset olivat toteutuneet täsmälleen, paitsi että hän

oli humalassa. Pelkkää ikävystymistään ja saadakseen jonkinlaista mielekkyyttä olemiseen hän oli juonut neljä snapsia, runsaasti olutta sekä kaksi tai kolme lasia valkoviiniä. Hän oli myös kertonut koko seurueelle pitkän tarinan odenselaisesta huorasta, mutta tultuaan huippukohtaan hän oli valitettavasti huomannut unohtaneensa lopun. Sellaista sattuu parhaisinkin perheissä, mutta uuden pariskunnan nainen – tekovaalea, muhkeapovinen psykoterapeutti joka oli kotoisin Stora Tunasta – oli tarkkaillut häntä ammattimaisesti hymyillen ja hän oli nähnyt Alicen purevan hammasta niin että leukapielet vaalenivivat.

Hän ei tiennyt miten pitkään oli istunut ruskeaksi lakatulla renkaalla, mutta kello näytti varttia vaille yhtä eikä hän uskonut torkahtaneensa. Ante Valdemar Roosin kokemuksen mukaan pytyllä istuessa oli jokseenkin mahdotonta nukahtaa. Hän veti vessan, nousi seisomaan ja oikoi vaatteitaan. Läiskytteli kylmää vettä kasvoilleen ja yritti kammata ohuita haihtuvia, joita vielä kasvoi siellä täällä jonkinlaisena kuviona hänen epä-säännöllisessä päässään. Hieroi nokareen hammastahnaa etuhampaisiinsa ja kurlasi kurkkuaan.

Sitten hän poistui hiljaa vessasta ja lähti hoippumaan kohti suurta olohuonetta, josta kuului espanjalaista kitaramusiikkia, äänestä puhetta ja hillittyä naurua. Ellei kukaan muu ollut mennyt piiloon, huoneessa olisi yksitoista ihmistä, Valdemar ajatteli, jalkapallojoukkueen verran varhaiseen tai myöhäiseen keski-ikään ehtinyttä väkeä, menestynyttä, sanavalmista ja sopivasti päihtynyttä.

Äkkiä hänet valtasi epäily. Hän tunsu olevansa ikivanha, aidosti epäonnistunut ja kaikkea muuta kuin sanavalmis. Hänen vaimonsa oli yksitoista vuotta nuorempi ja kaikki toisetkin neljänkymmenen ja viidenkymmenen välillä, ellei psykoterapeutti ollut peräti alle neljänkymmenen. Hänellä itsellään taas oli enää muutama kuukausi kuusikymmenvuotispäivään.

Minulla ei ole mitään sanottavaa kenellekään heistä, hän ajatteli. Eikä kenelläkään heistä minulle.

En halua olla täällä enää, korkeintaan haluan olla kissa.

Hän katsoi ympärilleen avarassa eteisessä. Se oli valkoinen ja alumiinikiiltävä. Siellä ei ollut ainuttakaan kiinnostavaa esinettä. Ei yhtä hemmetin pikkukapinetta, jonka hän voisi napata jos olisi murtovaras. Surullista.

Hän käännähti kannoillaan, livahti ulko-ovesta pihalle ja tunsu viileän, selvittävän yöilman kasvoillaan.

Ei koskaan tämän pahempaa, hän ajatteli.

2

Kello puoli yksi seuraavana päivänä Ante Valdemar Roos istui olohuoneen sohvalla yrittäen lukea sanomalehteä.

Se ei onnistunut erityisen hyvin. Teksti vilisi silmissä. Pää tuntui möykyltä, joka oli jäänyt liian pitkäksi aikaa uuniin. Vatsan laita ei ollut paljonkaan paremmin, ja näkökentän laitamilla kasvoi jonkinlaisia pahansuopia leskenlehtiä.

Hänen vaimonsa Alice ei ollut puhunut hänelle koko aamuna, mutta nuorempi tytär Wilma oli – juuri ennen kuin pujahti äitinsä kanssa ovesta ulos – selittänyt että he lähtisivät muutamaksi tunniksi shoppailemaan. Tyttö oli kuudentoista ja ehkä sääli häntä hiukan.

Vanhempi tytär Signe seisoi parvekkeella tupakalla. Wilma ja Signe eivät olleet Valdemarin omia lapsia vaan olivat tulleet Alice-paketin mukana, kun he menivät naimisiin yksitoista vuotta sitten. Silloin työtöt olivat viiden ja yhdeksän. Nyt he olivat kuudentoista ja kahdenkymmenen. Siinä on tietty ero, Valdemar ajatteli. Eikä oikein voinut väittää, että asiat olisivat ajan mukana helpottuneet. Likimain joka päivä hän rukoili korkeampia voimia joihin ei oikeastaan uskonutkaan, että Signe lopultakin toteuttaisi aikeensa ja muuttaisi pois kotoa. Tyttö oli puhunut asiasta jo ainakin kolme vuotta, mutta toistaiseksi siitä ei ollut tullut mitään.

Ante Valdemar Roosilla puolestaan oli yksi oma lapsi. Greger-niminen poika, joka oli syntynyt huterasta ensimmäisestä

avioliitosta Lisen-nimisen naisen kanssa. Nimi ei ollut mitenkään tavallinen edes siihen aikaan ja Valdemar ajattelikin usein, ettei myöskään Lisen ollut aivan tavallinen nainen. Ei missään mielessä eikä mihinkään aikaan.

Nyt Lisen oli kuollut. Menehtynyt vuorikiipeilyretkellä Himalajalla kaksi vuotta ennen vuosituhannen vaihdetta. Mikäli Valdemar oli ymmärtänyt oikein, Lisenin tarkoitus oli ollut nousta jollekin huipulle viisikymmenvuotispäivänään.

He olivat olleet naimisissa seitsemän vuotta, sitten Lisen oli tunnustanut että hänellä oli ollut toinen mies melkein koko ajan, ja he olivat eronneet ilman suuria riitoja. Pojan Lisen oli ottanut mukaansa muuttaessaan Berliiniin, mutta alkuaikoina Valdemar oli tapaillut Gregeriä jonkin verran.

Ei usein mutta jonkin verran. Koulun loma-aikoina ja ke-säisin... tunturivaellus ja pari matkaa, muun muassa satei-nen viikko Skotlannissa ja neljä päivää Skaran huvipuistossa. Nykyään Greger oli varhaisessa keski-ässä ja asui Maardamissa, missä hänellä oli virka pankissa ja värillinen, surinami-lainen avovaimo. Valdemar ei ollut koskaan tavannut naista mutta oli nähnyt hänestä kuvan, heillä oli kaksi lasta ja Valdemar lähetti Gregerille sähköpostia kolmen neljän kuukau-den välein. He olivat tavanneet viimeksi Lisenin hautajaisissa Berliinissä, tuulisella hautausmaalla. Siitä oli jo kymmenen vuotta.

Signe tuli parvekkeelta.

"Millainen olo?" tyttö kysyi.

"Hyvä", Valdemar sanoi.

"Näytät aika surkealta."

"Niinkö?"

"Äiti sanoi että otit vähän liikaa eilen."

"Äsh", tuhahti Valdemar ja pudotti sanomalehden lattialle.

Signe istahti nojatuoliin häntä vastapäätä. Kohensi päähänsä kiedottua froteepyvyhettä. Tytöllä oli väljä keltainen kylpytak-

kinsa ja Valdemar ymmärsi hänen ehtineen käydä suihkussa ennen aamusavuja.

"Äiti sanoi että sinä häivyt niistä rapujuhlista."

"Häivyin?"

"Niin."

Valdemar nosti lehden ja tunsi kumartuessaan, miten otsassa jyskytti. Leskenlehdet rehottivat.

"Minä... lähdin kävelylle."

"Kävelit sieltä asti?"

"Niin. Oli kaunis ilta."

Signe haukotteli. "Kuulin kun tulit kotiin."

"Vai niin?"

"Itse asiassa vain kymmenen minuuttia minun jälkeeni. Puoli viideltä."

Puoli viideltä? Valdemar ajatteli ja tunsi taas pahoinvoinnin aallon. Ei kai se voinut olla mahdollista?

"Kyllähän sieltä asti kestää kävellä", hän sanoi. "Kuten sanottu."

"Jooopa joo", Signe virnisti. "Ja sitten menit Princeen parille kaljalle. Kyllähän siinäkin jonkin aikaa meni."

Valdemar käsitti, että se piti paikkansa. Signe oli perillä asioista kuten aina. Hän oli kävellyt Drottninggatanilla kapakan ohi, huomannut sen olevan auki ja livahtanut sisään. Hän ei tiennyt että sen nimi oli Prince, mutta muisti nyt istuneensa kiiltävän baaritiskin ääressä juomassa olutta. Hän oli myös jutellut jonkun naisen kanssa, tällä oli ollut tuuhea punainen tukka ja palestiinalaishuivi tai ainakin jokin ruudullinen huivi, ja hän oli myös tainnut tarjota naiselle drinkin. Tai pari. Jos hän muisti oikein, naisen käsivarren sisäpuolelle oli tatuoitu miehen nimi. *Hans*? Ei, *Hugo* se taisi olla. Huh, ajatteli Ante Valdemar Roos.

"Cilla, minun kaverini, näki sinut. Sanoi että olit vähän hönössä."

Mihin on kadonnut 59-vuotias herra Roos, joka lähipiirin mielestä on harvinaisen tasainen ja totinen ihminen? Arvoitusta pohtii vanhempi rikoskonstaapeli Gunnar Barbarotti komean Barbarotti-sarjan kolmannessa kirjassa.

Ante Valdemar Roos voittaa veikkauksessa mukavan summan rahaa, mutta pitää onnenpotkun omana tietonaan. Hän irtisanoutuu talouspäällikön työstään ja ostaa pienen piilopirtin leppoisia arkipäiviä varten.

Parikymppinen Anna Gambowska karkaa samoihin aikoihin narkomaanien hoitokodista. Hän lähtee matkaan vain reppu ja kitara mukanaan ja löytää turvapaikakseen Roosin syrjäisen metsämökin.

Mutta mökki ei ole piilossa maailmalta. Kutsumaton vieras käynnistää tapahtumien vyöryn, joka pakottaa tekemään kohtalokkaita ratkaisuja.

”... kerta kaikkiaan loistava kirja”

JURY

